

پژوهش در نظام آموزش عالی، چالش‌ها و راهکارها

فروغ تصدیقی^۱

محمدعلی تصدیقی^۲

چکیده

انگیزه تحقیق و نیاز به آن همواره زندگی انسان را در طول تاریخ به خود مشغول داشته است. این مسئله منجر به توسعه علم و دانش در تاریخ بشر شده است و امروزه توسعه جوامع نیازمند تحقیق در همه زمینه‌های علمی است. نهادهای آموزشی مانند سایر سازمان‌ها برای توسعه و رشد خود نیازمند پژوهش و تحقیق همه جانبه هستند. در غیر این صورت از نوآوری و خلاقیت دور خواهند ماند و ایستا و فرسوده خواهند شد. آموزش عالی به عنوان متولی تحقیق و پژوهش در کشور متأسفانه صرفاً به نقش آموزشی خود بسنده کرده است. عوامل متعددی در این زمینه دخالت دارد که مهم‌ترین آنها عبارت‌اند از: فقدان فرهنگ پژوهش و تحقیق، فقدان انگیزه‌های مادی و معنوی، عدم ارتباط بین محققان،

۱. عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد شهر رضا

۲. عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد شهر رضا

تمرکز گرایی تحقیقات در سازمان های دولتی، موانع اداری و مالی (بوروکراسی)، موظف نبودن استادان به امر پژوهش، عدم کاربست تحقیقات در این مقاله انتخاب و بررسی شدند.

پس از بررسی و تجزیه و تحلیل آن عوامل تحت عنوان چالش های پژوهش و تحقیق در آموزش عالی، برای برطرف کردن آن ها و دستیابی به راهکارهایی برای رفع چالش های مذکور، برخی از ویژگی های پژوهش و تحقیق در کشورهای توسعه یافته از قبیل برگزاری دوره های آموزشی کوتاه مدت در زمینه روش های تحقیق، موظف بودن پژوهش برای استادان، مدیران و دست اندرکاران نظام آموزش عالی، اعطای فرصت مطالعاتی و پژوهشی به استادان، قدردانی مناسب از استادان پژوهشگر، ارتباط بین پژوهشگران و مدیران، توجه به تحقیقات مشارکتی، توجه به سرمایه گذاری در تحقیقات، کاهش بوروکراسی در نظام اداری آموزش عالی، تأسیس یک سازمان تحقیقاتی مستقل در کشور با عنوان راهکارهای پژوهش و تحقیق در آموزش عالی بررسی شد و پیشنهادهای لازم ارائه شد.

واژگان کلیدی: پژوهش، نظام آموزش عالی، استادان، اقدام پژوهی، مدیریت، تحقیقات مشارکتی

طرح مسئله

از گذشته تا به حال، حس کنجکاوی در نهاد آدمی بوده، هست و خواهد بود. بشر همواره سعی داشته است که رازها و اسرار سربسته را برای خود بشکافد و حقایق پنهان را برای خود آشکار کند. میل به ارضای این حس موجب شده است که بشر به کشف مجهولات و در نتیجه، پیشرفت های چشمگیر در تمامی زمینه های علمی دست یابد. از این رو در دنیای امروز که رشد و گسترش علم و فناوری (۱) از عناصر مهم